

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 18Co/53/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8710205949  
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8710205949.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobkyne: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, E., zast. AK JUDr. Budzikova & JUDr. Dachová, s.r.o., Nám. sv. Egídia 41/95, Poprad proti žalovanej: F. E., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, E., zast. JUDr. Ing. Marcela Martinkovičová, advokátka so sídlom Nám. sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, IČO: 50 672 720, o určenie priebehu hraníc s prísl., o odvolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 9C/108/2010-372 zo dňa 07.01.2020 jednohlasne takto

### rozhodol:

- M e n í rozsudok vo výroku I. tak, že žalobu zamietá.
- O d m i e t a odvolanie žalovanej proti výroku II. rozsudku.
- Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

Ukladá žalovanej povinnosť posunúť oplotenie svojho pozemku na hranicu pozemkov pre D. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m<sup>2</sup> v k. ú. E. zapísanej na LV č. XXXX na Okresnom úrade, odbor katastrálny Poprad a parc. D. XXX/X - záhrady o výmere 600 m<sup>2</sup> v k. ú. E. zapísanej na LV č. XXX na Okresnom úrade, odbor katastrálny Poprad tak, aby táto prechádzala bodmi XXX-X, XX, XX, XX, XX, XX, X určených vytyčovacím náčrtom č. X zo dňa 14.11.2008, vyhotovených G. A. D. spoločnosťou H. B. I. v súlade s Protokolom o vytyčení hranice pozemku zo dňa 14.11.2008, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku.

Nárok na zaplatenie sumy 502,80 eur s 9 % p. a. úrokom z omeškania do zaplatenia vylučuje na samostatné konanie.

Stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 126 ods. 1 OZ, článkom 6 ods. 1, 2, článkom 8, § 150 CSP.

3. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že spornou otázkou v konaní bola hranica medzi pozemkami vo vlastníctve žalobkyne a žalovanej. Hranica pozemku je jeden z najdôležitejších údajov spomedzi právnych skutočností. Neodborné a nepresné vytyčenie hraníc pozemkov, prípadne svojvoľné posunutie znakov určujúcich v teréne lomové body hraníc, často vedie k dlhotrvajúcim susedským sporom. Účelom riadneho vytyčenia pozemku je snaha vlastníka pozemku o vytyčenie priebehu hranice v existujúcej mape, avšak nezistiteľnej v teréne, resp. snaha získať kvalifikovaný podklad na vyznačenie priebehu hranice pozemku. Vytyčenie hranice nemá konštitutívny účinok, má len deklaratórny charakter. Žalobkyňa preukázala v konaní svoj nárok vytyčovacím náčrtom G. A. D. spoločnosti GLOBING

POPRAD s.r.o. to, že je hranica pozemku iná a oplotenie je dôvodné posunúť v intenciách rozhodnutia súdu. Tieto závery vytyčovacieho náčrtu potvrdil aj znalec v konaní G. J. H. a zároveň sa vyjadril aj k nesprávnemu postupu G. E.. Po kontrolnom znaleckom posudku G. K. L., súd prvej inštancie konštatoval, že vytyčenie hraničnej čiary na podklade vytyčovacieho návrhu č. XX/XXXX G. D. zo 14.11.2008, je správne. Bod č. X očíslovaný vo vytyčovacom náčrte je zároveň druhým lomovým bodom na hranici parciel č. XXX/X M. XXX/X, ktorý je v teréne totožný s bodom č. XXX-XX len s tým rozdielom, že bod č. X je v MSS a bod č. XXX-XX je v I.. V kontrolnom znaleckom posudku znalec konštatuje, že po porovnaní prílohy znaleckého posudku G. J. H. ide o identické súradnice číselných bodov v zmysle prílohy č. X/XXXX v kontrolnom znaleckom posudku, s prílohou č. XX/XXXX znaleckého posudku G. J. H.. K stanovisku G. E. E. znalec konštatoval, že sa riadil zrejme nekonkrétnou a nejasnou úlohou od žalovanej o vytyčení hranice medzi parcelou XXX/X a XXX/X do terénu alebo má vytyčiť hranicu do terénu podľa pôvodnej výmery parcely č. XXX/X. G. E. sa nakoniec rozhodol vyrobiť novú hranicu, pričom ak by vedel, že výmera je údaj odvodený, je neprípustné prispôbovať vytyčenie prvkov výmerám evidovaným v KN. Zároveň znalecký posudok hovorí o tom, že záväzným údajom je geometrické a polohové určenie nehnuteľnosti a nie výmera. Za danej dôkaznej situácie súd ustálil dôvodnosť vytyčenia hranice sporných pozemkov v zmysle návrhu žalobkyne. Nárok žalobkyne na náhradu škody vylúčil na samostatné konanie podľa § 166 ods. 2 CSP.

4. Výrok o trovách konania rozhodol podľa ust. § 257 CSP, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto videl v predmete konania, v osobitej situácii, keď obe strany sporu v priebehu konania predkladali dôkazy na preukázanie správnosti svojich tvrdení, pričom priebeh hranice je ako odborná otázka, závislá výlučne od posúdenia osoby znalej, t.j. geodeta. Preto považoval za spravodlivé, aby každá zo strán sporu znášala trovy konania, a preto stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa, ale len vo vzťahu k výroku III., teda k náhrade trov konania. Vo svojich dôvodoch poukázala na inštitút § 257 CSP ako inštitút výnimočný, kedy súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V danom prípade však taký záver súdu prvej inštancie neobstojí. Predmetnom sporu bol spor o hranicu a žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno. Z toho dôvodu bolo namieste rozhodnúť tak, že úspešná strana, teda žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá nezmenila svoj postoj v priebehu celého konania a nebola ochotná akceptovať závery znaleckého dokazovania. Preto žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že prizná žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná, ktorá odôvodnila odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku. Poukázala na zrušujúci rozsudok Krajského súdu v Prešove v predmetnej právnej veci z 29.11.2018. Odvolanie odôvodnila tým, že bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie, ale mal byť vykonaný aj výsluch strán sporu za účelom zistenia priebehu hranice v čase vyporiadania podielového spoluvlastníctva medzi stranami sporu. Ďalej uviedla, že obe strany vedeli, aký je priebeh hranice po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva medzi žalobkyňou a žalovanou. V konaní bolo vykonané aj dokazovanie vypracovaním geometrického plánu G. N. I., ktorá mala vytyčiť hranicu a následne žalovaná na tejto hranici postavila plot s betónovými základmi. Keď žalovaná vytyčovala hranicu, bola prizvaná aj žalobkyňa, ale vytyčenia hranice sa nezúčastnila. Okrem toho žalovaná výstavbu plotu s betónovými základmi ohlásila aj stavebnému úradu ako drobnú stavbu. Pôvodná parcela bola rozdelená medzi žalobkyňu a žalovanú rovnako na dve časti a na základe rozsudku došlo k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva. Pokiaľ ide o znalecký posudok G. K. L., ten sa nijakým spôsobom nevyporiadal s geometrickým plánom G. N. I., aj keď to bola jeho úloha. Pokiaľ aj by nastala situácia, že žalovaná drobnú stavbu, teda oplotenie s betónovými múrikmi z časti postavila na pozemku žalobkyne, prichádza do úvahy použitie ust. § 135c ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka s tým, aby nákladné investície žalovanej neboli zbytočne zmarené. V tejto súvislosti citovala rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo/1090/2000 a Najvyššieho súdu SR, sp. zn. CPL 59/71, R/65/1972. Pokiaľ namietá žalobkyňa správnosť priebehu hranice, potom treba v širších súvislostiach zvažovať, či nešlo o pokojné užívanie pozemkov v hraniciach daných v súčasnosti stavom podľa oplotenia, a potom či tento stav nemá prevážiť prípadnému odchýlnemu určeniu hranice. Podľa názoru žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie nie je ani vykonateľný, pretože uložená povinnosť - posunutie oplotenia, nie je možná bez toho, aby nedošlo k poškodeniu celého oplotenia, pretože oplotenie žalovanej má betónové základy. Zároveň absentuje v rozhodnutí lehota, do akej by túto povinnosť žalovaná mala splniť. Súd prvej inštancie nevyvetlil dostatočne ako dospel k svojim záverom,

a to činí rozsudok aj nepreskúmateľným. Žalovaná sa domnieva, že bolo potrebné rozhodnúť aj o nároku na bezdôvodné obohatenie a nemal byť tento výrok vylúčený na samostatné konanie. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, oplotenie žalovaná postavila v dobrej viere podľa geometrického plánu z roku 2008, a preto žaloba bola nedôvodná. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako nesprávne zmeniť, vyhovieť odvolaniu a priznať aj nárok na náhradu trov konania.

7. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že v konaní boli zistené všetky podstatné skutočnosti a to, že sa mali strany sporu vyjadriť k okolnostiam stavu po rozdelení pozemku je nadbytočná. Z vypracovaného geometrického plánu G. I. vyplýva, že v popisnej časti sú jasne uvedené nové hranice, ktoré boli označené múrom, čo je dom pani B. a hranicou užívania čo znamená, že nebola stabilizovaná žiadnymi pevnými bodmi. Hranica bola vytvorená umelo a každá zo strán vlastnila polovicu podielu, pričom G. I. pozemok rozdelila na dve rovnaké časti bez stabilizácie v teréne. Ak by hranica bola stabilizovaná, žalovaná by nežiadala G. E., aby ju vytyčil. Pritom závery G. E. spochybnili dvaja znalci. Geodet nevytyčil hranicu v súlade s geometrickým plánom G. I.. Geodet nesmie vytyčovacie prvky prispôbovať výmere, nakoľko tá je odvodeným údajom. Nie je pravdou, že sa žalobkyňa nezúčastnila vytyčovania hraníc pozemku. Z vyjadrenia vlastníka susedného pozemku – žalobkyne, je zrejmé, že vytyčovací plán nepodpísala, nesúhlasila s ním, oznámila to na obecnom úrade aj na O. O. B. I.. Sporná hranica sa podľa aj vtedy platných právnych predpisov nesmela trvalo stabilizovať, pokiaľ bola sporná a táto zásada platí dodnes. Vytyčená hranica G. E. nemôže byť v žiadnom prípade podkladom pre postavenie oplotenia, keďže tento vykonal vytyčenie nesprávne. Hranicu medzi pozemkami určil rozsudok Okresného súdu v Poprade sp. zn. 10C/120/2007, ktorého prílohou bol geometrický plán č. XXX/XXXX. Žalovaná v súvislosti s výstavbou oplotenia pri zameraní správnej hranice v teréne pochybila a oplotenie zriadila na mieste, o ktorom tvrdila, že je totožná so správnou hranicou. To však nevyplýva ani zo záverov znaleckých posudkov a ani s vytyčovacím plánom firmy H. B. I., kde sa jasne konštatuje, že došlo k posunu oplotenia na úkor žalobkyne. Pokiaľ ide o použitie ust. § 135c Občianskeho zákonníka, táto argumentácia žalovanej nie je dôvodná. Veci boli riadne preukázané, boli zistené skutočnosti pre rozhodnutie vo veci samej a touto argumentáciou začala žalovaná až v odvolacom konaní, čo je neprípustné vzhľadom na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Pokiaľ ide o žalovanou tvrdené použitie § 135c OZ, táto argumentácia nie je toto dôvodná. Oplotenie nie je stavebne realizované v takomto formáte, že by sa nedala zrealizovať zmena v ňom. Pokiaľ ide o lehotu, tu je potrebné poukázať na to, že pokiaľ sa nedobrovoľne splní táto povinnosť určená súdom, potom nastúpi exekučné konanie, ktoré nariadi rôznym spôsobom na uspokojenie práv nepeňažné plnenie, uloží určité práce či výkony ako povinnosť zo strany žalovanej. Hranica bola stanovená už v pôvodnom konaní a posunutiu plotu na nesprávnu hranicu nastalo. Preto navrhla žalobkyňa rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP a vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 18 Co/23/2020 – 437 – zo dňa 29.04.2021 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, okrem výroku II. rozsudku a zmenil rozsudok vo výroku II. tak, že priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej v rozsahu 100%.

9. V dôsledku dovolania podaného žalovanou Najvyšší súd SR vydal uznesenie č.k. 7Cdo/297/2021 – 543 – dňa 24.08.2022 ktorý zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.04.2021 a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Podľa ust. § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutia, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

11. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací podľa ust. 34 CSP, prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP a v súlade s ust. § 455 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné (okrem výroku II. rozsudku), nakoľko súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd v súlade s vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu, vyzval strany sporu v súlade s ust. § 382 CSP na vyjadrenie k veci s poukazom na aplikáciu ust. § 135c OZ.

12. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní zrušené dovolacím súdom, je odvolací súd povinný ešte pred svojím ďalším rozhodnutím o odvolaní doručiť účastníkovi zrušujúce rozhodnutie a vytvoriť

mu procesnú možnosť reagovať v primeranej lehote na situáciu, ktorá vznikla zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie týchto povinností odvolacím súdom má za následok odňatie možnosti účastníka pred súdom konať. (R 141/2014).

13. Žalobkyňa na výzvu súdu uviedla, že trvá na podanej žalobe. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná zasiahla do pozemku v jej vlastníctve, čo je zrejmé zo znaleckých posudkov. Aj pri akceptovaní právneho názoru NS SR z 24.08.2022, sa na veci a nárokoch nič nemení. Citovala ust. § 135c OZ, ktorý riešim režim stavby na cudzom pozemku, z ktorého vyplýva, že predstavuje právny základ pre negatívnu žalobu, ktorá sleduje odstránenie stavby. Aj keď oplotenie realizovala ako ohlásenú drobnú stavbu, má podľa názoru žalobkyne charakter neoprávnenej stavby práve tým, že je postavená na cudzom pozemku. Je nevyhnutné, aby súd skúmal všetky okolnosti, najmä hľadisko záujmu vlastníka pozemku, nie len hľadisko strát odstránením stavby. Žalovaná pri realizácii stavby nebola dobromyseľná, keďže bola osobne prítomná pri vytyčovaní hranice a vyslovila svoj nesúhlas. Podala sťažnosť adresovanú obci a urobila oznámenie o spáchaní trestného činu. Postup pri vytyčovaní hranice nebol správny a bola porušená Smernica č. S 74.20.73.00 a „vyrobil „hranicu medzi vlastníctvom žalobkyne a žalovanej. Tým žalovaná hrubo porušila svoje zákonné povinnosti a žalobkyňa neprejavuje záujem o vlastníctvo k stavbe. Existencia stavby, ktorú zriadila žalovaná zasahuje do vlastníctva žalobkyne a tým bezdôvodne znemožňuje žalobkyňu užívať celé jej vlastníctvo. Podstatná je však skutočnosť, že je na základe vykonaného dokazovania prijatý nepochybný záver o tom, že žaloba je dôvodná a aj podľa ust. § 135c OZ je možné dospieť k záveru o uložení povinnosti pre žalovanú o odstránení oplotenia – stavby. Teda výrok súdu bude znieť nie na: povinnosť posunúť oplotenie ale nariadiť povinnosť odstrániť stavbu oplotenia. V tejto súvislosti poukázala na zásadu: iura novit curia. Preto navrhla, aby bol rozsudok potvrdený s navrhovanou úpravou v bode 8. vyjadrenia resp. zrušil vec a vrátil ju súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Na výzvu súdu sa vyjadrila aj žalovaná. Citovala ust. § 135c ods. 10 až 3 OZ a rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22 Cdo /1090/2000, 3 Cz 54/1992 a ÚS ČR I. ÚS/704/2012. Trvala na tom, že odstránenie oplotenia nie je účelné. Plot postavila na základe podkladov Geodeta, ako oprávnenej osoby, má betónové základy, preto ho nie je možné posunúť. Žalovaná navrhla vec usporiadať podľa ust. § 135c ods. 3 OZ, zriadením vecného bremena. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Podľa ust. § 135c ods. 1 – 3 Občianskeho zákonníka ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len „vlastník stavby“). Pokiaľ by odstránenie stavby nebolo účelné, prikáže ju súd za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku, pokiaľ s tým vlastníkom pozemku súhlasí. Súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

16. Dovolací súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, citujem:

„Za neoprávnenú stavbu v zmysle § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka sa považuje taká stavba, ktorú stavebník zriadi na cudzom pozemku bez toho, aby k tomu mal právny titul umožňujúci mu zriadiť stavbu na cudzom pozemku; pre posúdenie, či ide o stavbu neoprávnenú, nie je podstatné, či stavebník mal stavebné povolenie a ani vedomie (súhlas) orgánu obce o stavbe. Cudzím pozemkom pre zriaďovateľa stavby je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke (spoluvlastnícke) právo, právo zodpovedajúce vecnému bremenu, prípadne obligačné právo umožňujúce zriadenie stavby. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo/44/2012)

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala ochrany podľa § 126 OZ, pričom súd prvej inštancie žalobe vyhovel a uložil dovolateľke povinnosť posunúť oplotenie svojho pozemku.

Vzťah § 135c OZ k § 126 ods. 1 OZ je vzťahom špeciálneho ustanovenia k všeobecnému ustanoveniu (§ 126 ods. 1 OZ). V danom prípade teda bolo potrebné aplikovať § 135c OZ a nie § 126 OZ. Plot dovolateľky je v zmysle § 119 ods. 2 OZ stavbou, pričom nemožno opomenúť, že jeho výstavbe predchádzalo ohlásenie Stavebnému úradu v zmysle Stavebného zákona. Keďže sporné oplotenie patriace dovolateľke je v zmysle zákona stavbou, žalobkyňa sa mohla proti dovolateľke ako neoprávnenej stavebníčke domáhať ochrany na súde podľa § 135c OZ. V danom prípade teda oplotenie dovolateľky podlieha právnomu režimu podľa § 135c OZ, ktorý sa aplikuje na stavby ako nehnuteľnosti a nie režimu podľa § 126 ods. 1 OZ, ktorý sa aplikuje na vypratanie ostatných nehnuteľných vecí.“

17. Z obsahu spisu vyplýva, rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10C/120/2007 - 36 zo dňa 14.4.2008, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.06.2008, bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovanej vo vzťahu k parcelám, par. D. P. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m<sup>2</sup>, parc. D. P. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m<sup>2</sup>, parc. D. P. XXX/XX, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m<sup>2</sup>, pôvodne zapísané na LV č. XXX, k. ú. E.. Do výlučného vlastníctva boli žalobkyni prikázané parc. č. D. P. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m<sup>2</sup> a parc. D. P. č. XXX/XX, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m<sup>2</sup> a do výlučného vlastníctva žalovanej bola prikázaná parc. D. P. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m<sup>2</sup>. Podkladom pre rozhodnutie súdu bol geometrický plán č. XX/XXXX, vypracovaný G. N. I., overený I. D. B., dňa 19.11.2003, pod č. XXXX/XX. Po zameraní hospodárskej budovy G. N. I. dňa 3.11.2003 bola parcela D. P. č. XXX/X rozdelená geometrickým plánom č. XXX/XXXX na tri parcely, parc. D. P. č. XXX/X, parc. D. P. č. XXX/X a parc. D. P. č. XXX/XX, pričom parc. D. č. XXX/XX bola vytvorená pod stojacou hospodárskou budovou. Hranica medzi parcelami D. P. č. XXX/X a parc. D. P. č. XXX/X bola vedená umelo, nakoľko pôvodná parcela D. P. č. XXX/X bola v katastri vedená v dvoch dieloch XXX m<sup>2</sup> a XXX m<sup>2</sup> a doterajší stav užívania pozemkov, resp. jeho reálneho rozdelenia nebol podkladom pre určenie prirodzenej hranice.

18. Obec Batizovce na žiadosť žalovanej zo dňa 23.06.2008 o oznámení na ohlásenie drobnej stavby - oplotení na pozemok parc. č. XXX/X k. ú. E. a realizácii oplotení z betónového múrika, kovových stĺpkov a pletiva konštatovala, že nemá námietky.

19. Znalec G. J. H. v záveroch svojho znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 12.09.2013 konštatuje, že právna hranica medzi pôvodnou parcelou ČKN č. XXX/X M. Q. XXX/X určená geometrickým plánom č. XXX/XXXX, vyhotoveným G. N. I. a overeným I. D. A. B. pod č. XXXX/XX zo dňa 19.11.2003 nie je totožná s faktickou hranicou - osadeným oplotením v teréne. Reálna poloha oplotení v prírode je na obrázku č. XX označená bodmi „M.,H.,R.“ a podľa terajšieho právneho stavu v katastri nehnuteľností tvorí hranicu medzi parcelami P. č. XXX/X M. Q. XXX/XX, ktoré vlastní žalobkyňa. A ďalej uznal, že priebeh vlastníckej hranice medzi parcelami ČKN č. XXX/X M. Q. XXX/X bol určený geometrickým plánom č. XXX/XXXX, ktorý vyhotovila G. N. I. a to bodmi „M. (identický s bodom XXX-X) a E.“. V znaleckom posudku uvádza, že pri vytyčení bodu „M.“ resp. bodu XXX-X spornej hranice postupoval geodet G. E. E. odborným spôsobom podľa Smerníc na vyhotovovanie geometrických plánov a na vytyčovanie hraníc pozemkov. Pri určení polohy bodu „E.“ spornej hranice však zvolil nesprávny postup, výsledkom čoho je skutočnosť, že hranicu medzi parc. P. č. XXX/X a č. XXX/X posunul z polohy označenej bodmi „M.“ zadaných H. č. XXX/XXXX do spornej polohy označenej bodmi „M.“. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o posun medzi bodmi „E. M. P.“ o X,XX m je v tomto prípade bezpredmetné hovoriť o dovolených odchýlkach.

20. Zo záverov znaleckého posudku č. X/XXXX vypracovaného znalcom G. K. L. zo dňa 13.09.2019 mal súd preukázané, že vytyčenie hraničnej čiary na podklade vytyčovacieho náčrtu č. XX/XXXX zo 14.11.2008 vyhotoveného G. A. D. je správne, nakoľko ho previedol v miestnom súradnicovom systéme aj s prevzatím súradníc zo S. č. XXX s napojením na pevné body v S. č. X ku H. č. XXX-X-XXXX-XX-XX z ktorých bol zameraný priebeh oplotení pozemkov par. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, a lomové body č. X, X vypočítaných z geodetických údajov S. č. X ku H. č. XXX-X-XXXX-XX-XX, ktorý bol do KN prevedený pod položkou A. XX/XXXX. Body č. 1 očíslované vo vytyčovacom náčrte č. XX/XXXX je zároveň druhým lomovým bodom na hranici parc. č. XXX/X M. XXX/X, ktorý je v teréne totožný s bodom č. XXX-XX len s tým rozdielom, že bod č. X je v MSS a bod č. XXX-XX v I.. Známý bod na východnej strane hranice je označený v S. č. XXX pod č. XXX-X v MSS je totožný s bodom č. XXX-X A. I.. Tieto závery konštatoval i na ohľadke predmetných nehnuteľností v k. ú. E., ktorá bola vykonaná dňa 02.09.2019.

21. Odvolací súd sa na základe podania žalobkyne zo dňa zaoberal otázkou, či navrhovaný petit v bode 8. podania z 7.11.2023, doručené dňa odvolaciemu súdu dňa 8.11.2023, je zmenou pôvodne podanej žaloby, ak žalobkyňa v tomto podaní uviedla, citujem : „ukladá žalovanej povinnosť odstrániť stavbu oplotení, ktoré sa nachádza na hranici pozemkov, p.č. D. P. XXX/X o výmere XXX m<sup>2</sup>, zastavaná plocha a nádvorie a parc. D. P. XX/XX výmere XX m<sup>2</sup>, zastavaná plocha a nádvorie, zapísané na LV č. XXXX, kat. úz. E., obec E., O. B.“

22. Predmetom sporu, po pripustení zmeny žaloby súdom prvej inštancie uznesením č.k. XX/XXXX/XXXX - XXX - zo dňa 28.1.2014, v pôvodnom konaní, bola povinnosť žalovanej v lehote 60 dní posunúť oplotenie svojho pozemku na hranicu pozemkov parc. P. – D. XXX/XX – zastavané plochy a nádvoría

o výmere XX m2 zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. E. a parc. P. D. XXX/XXXXXXXXX vo výmere XXX m2 , zapísaný na LV č. XXX, kat. úz. E. tak, aby táto prechádzala medzi bodmi XXX – X, XX, XX, XX, XX, XX, XX X určených vytyčovacím náčrtom č. X zo dňa 14.11.2008 vyhotoveným G. A. D., spoločnosťou H. B. I..

23. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala svojho vlastníckeho práva podľa ust. § 126 OZ, čo vyplynulo z podanej žaloby, následne pripustenej zmeny žaloby zo dňa 28.1.2014 a na základe jej argumentácie, nárok žalobkyne posúdil súd prvej inštancie v rozsudku napadnutého odvolaním žalovanej a ktorý je predmetom prieskumu odvolacieho súdu. Na základe hmotnoprávneho ustanovenia uvedeného v ust. § 126 OZ sa žalobkyňa domáhala posunutia oplotenia žalovanou.

24. Po zrušení rozsudku odvolacieho súdu a vyslovení právneho názoru dovolacím súdom o použití ust. § 135c OZ ako osobitného ustanovenia pre danú vec, žalobkyňa s odôvodnením, že trvá na podanej žalobe a medzi posunutím oplotenia a odstránením oplotenie nie je žiaden rozdiel, uviedla petit žaloby odcitovaný v tomto rozhodnutí v bode 21. rozhodnutia.

25. Podľa ust. § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

26. Odvolací súd sa na základe podania žalobkyne zo dňa zaoberal otázkou, či navrhovaný petit v bode X. podania z 7.11.2023, doručené dňa odvolaciemu súdu dňa 8.11.2023, je zmenou pôvodne podanej žaloby, ak žalobkyňa v tomto podaní uviedla, citujem : „ukladá žalovanej povinnosť odstrániť stavbu oplotenia, ktoré sa nachádza na hranici pozemkov, p.č. D. P. XXX/X o výmere XXX m2, zastavaná plocha a nádvorie a parc. D. P. XX/XX výmere XX m2, zastavaná plocha a nádvorie, zapísané na LV č. XXXX, kat. úz. E., obec E., O. B.“.

27. Po zrušení rozsudku odvolacieho súdu a vyslovení právneho názoru dovolacím súdom o použití ust. § 135c OZ ako osobitného ustanovenia pre danú vec, žalobkyňa s odôvodnením, že trvá na podanej žalobe a medzi posunutím oplotenia a odstránením oplotenie nie je žiaden rozdiel, uviedla petit žaloby odcitovaný v tomto rozhodnutí v bode 21.

„Odvolací súd sa na základe podania žalobkyne zo dňa zaoberal otázkou, či navrhovaný petit v bode 8. podania z 7.11.2023, doručené dňa odvolaciemu súdu dňa 8.11.2023, je zmenou pôvodne podanej žaloby, ak žalobkyňa v tomto podaní uviedla, citujem : „ukladá žalovanej povinnosť odstrániť stavbu oplotenia, ktoré sa nachádza na hranici pozemkov, p.č. D. P. XXX/X o výmere XXX m2, zastavaná plocha a nádvorie a parc. D. P. XX/XX výmere XX m2, zastavaná plocha a nádvorie, zapísané na LV č. XXXX, kat. úz. E., obec E., O. B.“.

28. Ustanovenie § 140 CSP vymedzuje zmenu žaloby negatívne, a teda zmenou žaloby nebude úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Ide najmä o prípady tzv. iudicium duplex, keď sa spôsob vyporiadania týka obidvoch strán sporu, ako sú napríklad vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vyporiadanie práva k neoprávnenej stavbe a podobne. Pre úplnosť treba tiež dodať, že právna kvalifikácia uvedená v žalobe nie je pre súd rozhodujúca. Preto nie je zmenou žaloby ani zmena právnej kvalifikácie, lebo právne posúdenie nároku patrí len súdu samému (z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 58/99).

29. Z týchto dôvodov vzhľadom na použitie ust. § 135c OZ, v súlade s právnym názorom NS SR, odvolací súd adresoval výzvu stranám sporu a tie odvolaciemu súdu doručili svoje stanoviská. Z podania žalobkyne, ktoré je pánom sporu, vyplýva, že trvá na podaní žaloby, ktorú preformulovala na povinnosť žalovanej odstrániť stavbu – oplotenie z pozemku, ktorý je v jej vlastníctve. Navrhovaný petit žalobkyňou podaním z 7.11.2023 nie je zmenou žaloby, keďže jej návrh zodpovedá právnej kvalifikácii prejednávanej veci podľa ust. § 135c OZ a zároveň spôsobu vyporiadania predmetu sporu v súlade s týmto zákonným ustanovením.

30. Ak však dôjde k porušeniu vlastníckeho práva, vlastník má právo domáhať sa na súde ochrany svojho vlastníckeho práva, pričom z okruhu určujúcich návrhov na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani návrh na určenie hranice medzi spornými pozemkami resp. odstránenie oplotenie V takomto prípade ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a „určenie hranice“ treba považovať za spôsob, ktorým účastník konania vyjadril, že mu ide o určenie, ktorá časť zo spornej plochy patrí tomu

- ktorému vlastníkovi susediacich pozemkov (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 1 Rkc 2/2009).

31. Zákon upravuje tri spôsoby vyrovnania vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku. Všetky tieto spôsoby sú viazané na návrh vlastníka pozemku, ktorý má v tomto prípade výlučnú aktívnu legitimáciu. Táto legitimácia neprislúcha stavebníkovi ani v prípade, ak by sa chcel domôcť vyrovnania vzájomných vzťahov podľa § 135c odsek 3 OZ. Poradie spôsobov vyrovnania právnych vzťahov medzi neoprávneným stavebníkom a vlastníkom pozemku určuje zákon.

32. Pri úvahe, či treba aplikovať analyzovaný spôsob vyrovnania vzťahu medzi vlastníkom pozemku a neoprávneným stavebníkom, sa použitie tohto spôsobu principiálne viaže len na zistenie, že odstránenie stavby nie je účelné, a na to, že vlastník pozemku nesúhlasí s prikázaním stavby za náhradu do jeho vlastníctva (rozsudok NS ČR sp.zn. 22Cdo/458/2005, rozsudok NS ČR sp.zn. 22Cdo/1241/2010, rozsudok NS ČR sp.zn. 2Cdon/240/97).

33. Z rozhodnutia NS SR vyplýva, že oplotenie pozemku zriadené žalovanou je stavbou, ktorá bola realizovaná žalovanou, keďže túto skutočnosť oznámila stavebnému úradu. Zákonom stanovené spôsoby vyporiadanie vzťahov medzi žalobkyňou a žalovanou sú upravené zákonom a žalobkyňa žiadala, aby vzťah bol vyporiadany odstránením oplotenia. Znalecký posudok č. X/XXXX G. K. L. dáva odpoveď aj na otázku hranice medzi pozemkami strán sporu znalkyňou G. N. I. ( znalecký posudok v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ) v odpovedi na otázku č.X na str. X znaleckého posudku. Vychádzajúc z uvedeného zisteného stavu odvolací súd dospel k záveru, že žalovanej oplotenie, tak ako ho vyznačil znalec G. K. L., zasahuje do vlastníctva žalobkyne. Napriek tomu považoval návrh žalobkyne na odstránenie oplotenia žalovanou za neúčelne, berúc do úvahy aj závery rozhodnutia NS SR, ktorý konštatoval v bode 29., že stavba bola realizovaná v súlade so Stavebným zákonom a základ oplotenia je murovaný ( v tomto prípade by prichádzalo do úvahy odstránenie oplotenia po celej dĺžke pozemku, nie len čiastočné odstránenie. Preto tento spôsob úpravy vzťahov považoval za nedôvodný

34. Zákon upravuje ďalšie riešenie veci podľa odseku 2/ § 135c OZ – prikázanie stavby do vlastníctva žalobkyne, k tomu však žalobkyňa súhlas nedala. Posledné riešenie predmetu sporu ponúka §135c ods. 3 OZ, ku ktorému však nesmeroval návrh žalobkyne a ak by aj odvolací súd považoval toto riešenie za vyhovujúce, absentoval dôkaz v podobe rozsahu zriadeného vecného bremena geometrickým zameraním a jeho hodnote. Preto zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP vo výroku I. a žalobu zamietol.

35. Pokiaľ išlo o odvolanie žalovanej vo vzťahu k výroku II., t.j. vylúčenie nároku na náhradu škody uplatnenú zo strany žalobkyne voči žalovanej na samostatné konanie podľa ust. § 166 ods. 2 CSP, tu odvolací súd zdôrazňuje, že ide o postup súdu, kde nie je odvolanie prípustné podľa § 355 ods. 2, a contrario § 357 písm. a) až o) CSP. Preto podľa ust. § 386 písm. c) CSP odmietol odvolanie žalovanej voči výroku II. tohto rozsudku.

36. Vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne voči výroku III. rozsudku, odvolací súd pristúpil k vyhodnoteniu okolností predmetnej veci. Keďže v odvolacom konaní bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený, podľa ust. § 396 ods. 3 CSP, musel odvolací súd rozhodovať o celých trovách konania. V rámci rozhodovania o trovách konania, skúmal okolnosti prejednávanej veci a zistil, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

37. Právna úprava nevyklučuje vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku aj vo vzájomných vzťahoch medzi účastníkmi či ich príbuzenskom pomere. Vzájomné vzťahy medzi účastníkmi konania možno kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku teraz § 257 CSP (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 158/2015 zo 17. marca 2015).

38. Podľa § 150 O.s.p. , teraz ust. § 257 CSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade

trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je, existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý žalobca nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak žalovaný ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní. Z uvedeného výkladu § 150 O.s.p. vyplýva, že pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia možno prihliadať i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde. Nie každú okolnosť, ktorá by aj bola príčinou vzniku sporu, však možno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by inak úspešnému účastníkovi konania, súd náhradu trov konania nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, zo dňa 25. februára 2009).

39. K zmene rozsudku súdu prvej inštancie a tým k zamietnutiu žaloby, došlo po zmene právnej kvalifikácie uplatneného nároku žalobkyne. Tu je potrebné pripomenúť, že oplotenie realizované žalovanou sa nachádza na pozemku patriaceho žalobkyňi a dôvodom pre zamietnutie žaloby boli okolnosti posúdenia spôsobu riešenia vzťahov medzi stranami sporu (vyhodnotenie neúčelnosti odstránenia žaloby). Preto bolo rozhodnuté tak, že nárok na náhradu trov celého konania žiadnej zo strán nepriznal.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).